

srbský evangelický církevní den, na nějž vždy přivázel pozdravy Kralupských bratří. Několikrát se také účastnil výletů tak zvaným „Srbským autobusem“, což byly cesty za vzájemným poznáním srbských evangeliků po celé Lužici. Současně však musím dodat, že k jeho nejvěrnějším přátelům v Lužici patřil i katolík Pawoł Rota z Ralbic.

Když Jozef Mach dosáhl 83. roku svého života, jeho zdravotní stav se náhle zhoršil. Býval často hospitalizován a podrobil se v Kladenské nemocnici několika operacím.

Tehdy usoudil, že se jeho život nachyluje, a chtěl ještě naposledy navštívit svou milovanou Lužici. Přemluvil svého o dvě generace mladšího přítele Ing. křestní jméno Srba, aby mu svým autem tuto návštěvu umožnil. Při přípravě této cesty padla jeho volba i na mne jako na zasvěceného průvodce po Lužici. Při této cestě, bylo to dne 22. června 2008, jsme navštívili řadu míst a lidí, a všude se Jozef srdečně rozloučil a poděkoval za dosavadní projevy přátelství. Jedna ze zastávek byla i v Róžantu u spisovatele a redaktora Srbského kalendáře (Serbska protyka) Alfonse Frencla. Ten chtěl ještě od Jozefa nějaký článek o likvidaci následků velké vody v roce 2002 v budově Lužického semináře v Praze, při němž Jozef sehrál rozhodující roli, ale ten se mu již napsat nepodařilo. Tam byla také pořízena zde otištěná fotografie.

Při cestě k Lubiji Jozef stále soustředěně sledoval východní obzor, kde se tyčí hora Chotmař, německy Kottmar. Pod ní vyvěrá jeden z pramenů řeky Sprévy. Stále se zajímal o to, jestli k prameni vede nějaká cesta a jestli se tam dá dojet autem. Z mapy jsem věděl, že tam vede značená turistická a cyklistická cesta ze stejnojmenné obce kolem starého větrníku, ale je-li pro auto sjízdná až k prameni, to jsem nevěděl. Řekl jsem mu, že je tam cesta, která k návštěvě pramene bude stačit. Na to mi ale sdělil ing. Srb, že pěší cesta nestačí, protože Jozefovi slíbil, že ho tam doveze. Tu se již ale ujal slova Jozef a vysvětlil mi, že jeho posledním přáním je, až ukončí svá pozemská trápení, aby byl zpopelněn a jeho popel dovezen k prameni Sprévy. Tam aby byl do něho vsypán. Voda Sprévy jej potom roznese po celé milované Lužici. Teprve potom že bude mít jeho duše pokoj, až se jeho tělo stane součástí této nadevše milované země.

Pro pochopení vztahu Jozefa k Lužici snad není nutno nic dodávat. Jen jedno přece. Současná krize svými následky znemožnila splnění Jozefova posledního přání. Jeho popel byl tedy ve vší tichosti, za přítomnosti jeho bratrů, rozptýlen na hřbitově v Kralupech nad Vltavou.

Zachovejme jeho památku a lásku k Lužici v živé paměti.

Antonín Vlk

Marie Wesleyová rozdávala pozitivní energii

Počet Lužických Srbů, kteří se po skončení 2. světové války

natrvalo usídlili v československém pohraničí, se povážlivě tenčí. Smutná zpráva přišla tentokrát z Varnsdorfu: 18. července 2012 zemřela v Rumburku Marie Wesleyová (roz. Helgestec, narozena 17. 2. 1929 Brěmjo), jedna z posledních Lužických Srbek, která větší část svého života prožila v tomto severočeském městě. Odešla žena, která se plně věnovala své rodině v Čechách, ale nikdy nezapomněla na rodnou Lužici. Upřímně se radovala z obnovení aktivního zájmu o Lužici po roce 1989 a nevynechala snad žádnou akci, která se ve Varnsdorfu na toto téma v posledních dvaceti letech konala. Aktivně také spolupracovala s nově zřízeným Kontaktním místem pro Lužici v tamní městské knihovně. Všem kolem sebe rozdávala svou pozitivní energii, a proto se těšila na každé vystoupení básníka Bena Budara, se kterým byla v tomto smyslu spřízněna. Však také k jejím zálibám patřily vedle ručních prací především hudba, tanec a cestování.

Marie Wesleyová se narodila 17. 2. 1929 Anně a Andreasovi Helgestovým v Brěmju (Brehmen) jako nejmladší z pěti sourozenců. Na statku svých rodičů se také za války seznámila se svým budoucím manželem Prokopem Wesleyem, který zde příležitostně pracoval. V roce 1946 přišla do českého Šluknova a později do Varnsdorfu, kde tehdy žil její bratr Jurij Helgest. Tady se také v květnu roku 1947 provdala za Prokopa a během let měli spolu tři dcery – Jiřinu, Dagmar a Gabrielu. Pracovala nejprve jako dělnice ve Velvetě a pak v družstvu Mechanika, odkud odešla do důchodu.



Marie Wesleyová.
Foto z archivu M. Wesleyové.

Již jako šestnáctiletá, v srpnu 1945, se stala členkou Domowiny (župa Jana Arnošta Smoleře). V členství pak pokračovala ve varnsdorfské skupině Domowiny. Svůj průkaz spolu s několika rodinnými fotografiemi z dětství po celý život opatrovala jako drahocennost.

Do Lužice se ráda vracela. Naposledy ji navštívila se zájezdem pořádaným varnsdorfskou Městskou knihovnou v rámci mezinárodního projektu letošního 12. května. Doslova zářila nadšením, že mohla znovu navštívit řadu důvěrně známých míst.

Její náhlý odchod po krátké nemoci naplnil smutkem všechny, kdo ji znali. Rozloučit se s ní přišlo mnoho jejích přátel a známých z Lužice a Čech.

Milan Hrabal

Česko-lužický věstník vydává Společnost přátel Lužice, U Lužického semináře 90/13, 118 00 Praha 1-Malá Strana, www.luzice.cz, tel. 234 813 146, za finanční podpory ministerstva kultury ČR ročně v osmi číslech a dvou dvojčíslech nákladem 300 výtisků. Cena 20 Kč.

Redakční rada: výkonná redaktorka Lucie Janovská Kolarovičová, Řetězová 8, 110 00 Praha 1, lucie_kolarovicova@centrum.cz; zástupce Petr Kalina, vestnik@luzice.cz; členové: Zuzana Bláhová, Radek Čermák, Jan Zdichynec, Josef Šaur.

Roční předplatné: ČR 200 Kč, zahraničí 20 € (hotově 15 €) bankovním převodem na účet ČSOB (Poštovní spořitelny) 181757044/0300.

Objednávky a stížnosti na nezaslání: Klára Poláčková, Habartická 1a, 190 00 Praha 9, polackova.klara@seznam.cz, tel. 607 588 684.

Rada se ne vždy ztotožňuje s názory a slohem pisatelů. Za pravdivost odpovídá autor.

MK ČR E 6880. ISSN 1212-0790.